

בבא בתרא טז-ג

עניין: בראתי לו תורה תבלין

מסילת ישרים פ"ה

תורה מביאה לידי זהירות וזולתה לא יגיע אליו כלל. והוא מה שאמרו ז"ל (ספ פ"ג) ולא עם הארץ חסיד. וזה כי הכורא ית"ש שכרא היצר רע באדם הוא שכרא התורה תבלין לו. וכמו שאמרו ז"ל (מנינה דף טו) בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין. והנה פשוט הוא שאם הכורא לא ברא למכה זו אלא רפואה זו אי אפשר בשום פנים שירפא האדם מזאת המכה בלתי זאת הרפואה. ומי שיחשוב לינצל זולתה אינו אלא מועה ויראה טעותו לבסוף כשימות בחטאו. כי הנה היצר רע באמת חזק הוא באדם מאד ומבלי ידיעתו של האדם הולך הוא ומתגבר בו ושולט עליו. ואם יעשה כל התחבולות שבעולם ולא יקח הרפואה שנבראת לו שהיא התורה כמו שכתבתי לא ידע ולא ירגיש בתגבורת חליו אלא כשימות בחטאו ותאבד נשמתו. הא למה זה דומה לחולה שדרש ברופאים והכירו חליו ואטרו שיקח סם זה. והוא מבלתי שתקדם לו ידיעה בטלאת הרפואה יניח הסם ההוא. ויקח מה שיעלה במחשבתו מן הסמים הלא ימות החולה ההוא. ודאי כן הדברי הזה. כי אין מי שמכיר בחוליו היצר רע וכחחו המוטבע בו אלא בוראו שבראו והוא. הוזהרנו שהרפואה לו היא התורה מי איפוא יניחה ויקח מה שיקח זולתה ויחיה ודאי שחשך החומריות ילך ויגבר עליו מדריגה אחר מדריגה והוא לא יבין עד שיטצא שקוע ברעה ורחוק מן האמת הרחק גדול שאפילו הרחורי דברים לא יעלו על לבו לבקש האמת. אך אם הוא עוסק בתורה בראותו דרכיה צויה ואזהרותיה הנה סוף סוף מאיליו יתחדש בו התעוררות שוביאהו אל הדרך הטוב. והוא מה שאמרו ז"ל (פתיחא ליה רבתי) הלואי אותי עזבו ותורתי שטרו שהמאור שבה מחוירן למוטב. והנה בכלל זה

נפש החיים שער ד' פל"ב הגה"ה

ז"ש וְהַלְחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹקִים מִהָרָא, הם לחות הלב החומר, (כענין) "כתבם על לוח לבך" (משלי ג, ל) הוא יתברך שמו עשׂאם, והוא היודע ענין יצירה הנטוע בלבך. וְהַמְכַתֵּב מִכְתָּב אֱלֹקִים הוּא, שנגד זה, הוא הנותן לה ענין עסק התורה, לכתבם ולחקקם על לחות לבך, להמלט על ידה מעניני היצר. ולזאת תדע, שאין לה בן חורין מעניני היצר, אלא מי שעוסק בתלמוד תורה, ולא שום מתחבולה אחרת זולתה:

פנים יפות סוף פרשת כי-תצא

ושמעתי בזה לפרש משחז"ל בברכות [ה.] לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר אם נצחו כו' יעסוק בתורה ואי לא יזכיר לו יום המיתה, דהיינו כיון שהוא מתגבר עד שאין מועיל לו עסק התורה, והוא שלא כדת שהרי אמר הש"י בראתי יצה"ר בראתי לו תבלין זה התורה, וע"ז עתיד ליתן את הדין והיינו דאמר יזכיר לו יום המיתה דהיינו מיתת היצה"ר, והיינו דלא אמר בתחלה יזכיר לו יום המיתה דכל זמן שיכול אדם. להתגבר עליו ע"י התורה

אין על היצה"ר דין מיתה, שהרי לכך נברא כמ"ש [תהילים קמח, ח] רוח סערה עושה דברו, אבל כיון שהוא מתגבר יותר מעסק התורה שלא כדת ע"ז יזכור לו יום המיתה, וז"ש צופה רשע לצדיק היינו כמשחז"ל [קידושין ל:] שמתגבר על אדם בכל יום וה' לא יעזבנו בידו ע"ז שיזכיר לו האדם שעתידי ליתן את הדין ולהשפט ע"ז, וזה לא ירשיענו בהשפטו שלא יתחייב ביום משפטו, הרי הזכירה הזאת היא צורך גדול בכ"ז ע"כ אמרה התורה זכור בפה: